
DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

PNEUMONIA.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

PNEUMONIA

CHRONICA

ANNUNTIANTE PNEUMONIA

ET ALIIS MORBIS PNEUMONICIS

D. GEORGI BAIRD, S.S.T.P.

ACADEMIAE TURICENSIS

RECTOR

ATQUE SENATES ACADEMICI CONSENSU

ET NOMINE FACULTATIS MEDICAE TURICENSIS

PRO GRADU DOCTORIS

EXAMINATA IN MEDICINA HONORABILIS PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME

EXAMINATORUM

JOHANNES JACKSON

PROFESSOR

SOCIETAS REGIA TURICENSIS

AD GRADUM DOCTORIS

TURICENSIS

RECTOR ATQUE SENATES ACADEMICI CONSENSU

MDCCCXXXIII

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
P N E U M O N I A;
QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GEORGII BAIRD, S.S.T.P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,
Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;
Pro Gradu Doctoris,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT
JOANNES JACKSON, *k*
ANGLO-BRITANNUS.

SOCIET. REG. MED. EDIN. SOC. EXTRAORD.

Ad diem 24 Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

EXCUDEBAT GULIELMUS CREECH, ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

1800.

DISSERTATIO MEDICA

HENRICO CHAYTOR

P. M. E. U. M. A. G. R. A. V. I. A.

Quodlibet pro Parisiis

PROF. ORG. H. A. L. L. I. A. S.

Nunc

Si Nossemus FACULTAS MEDICAE

PROF. ORG. H. A. L. L. I. A. S.

COMMISSE IN MEDICINAM HONORARIIS
RITE ET LEGITIME COMMISSARIIS

JOANNE JACKSON

JOANNE JACKSON

JOANNE JACKSON

Benivolentiam

D. D. C.

JOANNE JACKSON

JOANNE JACKSON

JOANNE JACKSON

1800

HENRICO CHAYTOR,

Armigero,

Qui postquam pro Patria sua,

Multis in præliis vitam objecerat,

Nunc,

Stipendio emeritus,

In finum familiæ,

Et

Otium honorificum,

Se magna cum laude recepit;

Ob insignem erga me meosque

Benevolentiam,

D. D. C.

JOANNES JACKSON.

HENRICO CHRISTOPH.

Patris (ue carissimi)

Quod est bonum

in bonis et malis

Consequenter

Haec est et tenetis bonis

Viam scientiae et pietatis

Quare

Haec est scientia

Exemplum

Sed facit

Statu et observantia

Testimonium

Conferat

Henricus

Patri suo carissimo,

Qui vitæ donum

Innumeris aliis beneficiis

Cumulavit,

Et usque a teneris annis

Viam scientiæ ei patefaciendam

Curavit;

Has studiorum primitias,

Exiguum quidem,

Sed fincerum,

Pietatis et observantiæ

Testimonium,

Confecrat

FILIUS.

WHEN all at once from indolence to toil
You spring, collected in the passive veins,
The purple mass a sudden torrent rolls,
O'erpowers the heart and deluges the lungs
With dangerous inundation: Oft the source
Of fatal woes, a cough that foams with blood,
Asthma, and feller peripneumony.

ARMSTRONG.

D. Davy Esq.
with respectful compliments
from
The Author —

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

PNEUMONIA.

JOANNE JACKSON AUCTORE.

NULLUM corporis humani viscus ad inflammationem proclivius est pulmone, nec ullus morbus dignior cui animum intendat medicus, quam is quem mihi tractandum proposui; quoniam partes quas afficit munere adeo ad vitam necessario funguntur, ut ne brevissimo quidem tempore, sine summo periculo, vel etiam morte præsentis, intermitti possit.

A

Diverfa

Diversa nomina inflammationi pneumonicæ ab auctoribus imposita sunt, prout sedem ejus esse diversam putârunt. Cum pleura visa est affici, *pleuritis* vocabatur; cum parenchyma pulmonis, nomen *peripneumoniæ* indiderunt. Nec inter medicos adhuc convenit de parte primò affectâ, cum alii morbum originem in vasis sanguiferis, alii in bronchiis, alii in pulmonis parenchymate habere contendunt. Quidam, inter quos eminet Dr CULLEN, pleuram primò invadere arbitrantur. Verba sunt: "To me it seems probable, that the disease is always seated, or at least begins, in some part of the pleura, taking that membrane in its greatest extent, as now commonly understood, that is, as covering not only the internal cavity of the thorax, but also as forming the mediastinum, and as extended over the pericardium and over the whole surface of the lungs*." Sed, perpenſis variis excitantibus causis, quibus citur,

* Cullen's First Lines.

pulmo, ex officio quod præstat, perpetuo obijcitur, qualis est status aëris, vel chemice vel mechanice contaminatus, oportebit, ut mihi videtur, a CULLEN dissentire, et ad sententiam equitis J. PRINGLE potius accedere: "We ought
" to consider these two diseases as one, in
" which the lungs are always inflamed, and
" often without the pleura, but the pleura
" never without the lungs *." Sed hæc opinio nimium generalis videtur; medium igitur quiddam nobis tenere liceat, hunc scilicet morbum in quâdam parte parenchymatis pulmonum originem suam plerumque habere. Noster MONRO etiam satis superque demonstravit, pleuram non eâ sensibilitate, quæ vulgò ei tributa sit, præditam esse. Hæ autem opinionum diversitates feliciter parvi sunt; nam quæcunque pars sedes fit inflammationis, nullum fere signorum discrimen se ostendit, nec ulla alia medendi ratio nobis suadetur.

A 2

In

* Pringle on Diseases of the Army.

In animo est igitur, exemplum Doctoris CULLEN sequenti, inflammationem, five pleuræ, five parenchymatis, sub uno nomine *pneumonia* concludere, cujus definitioni a CULLEN, nihil, meâ quidem sententiâ, vel addi vel detrahi potest.

“ Pyrexia, dolor ex quadam thoracis parte, respiratio difficilis, tussis.”

Primo hujus morbi accessui plus minusve febris generalis se semper adjungit, ut rigor, calor auctus, pulsus frequens, languor, inquietudo; interdum alia quoque signa, sed raro; antequam enim attentione digna evadant, et præsertim antequam dolor sentiatur, pyrexia plerumque formata est. Nonnunquam a principio, semper brevi post, tussis vel mitior vel gravior, cum dolore in pectore, nunc acuto, nunc obtuso, morbum comitatur. Pulsus plerumque plenus, durus, validus, et frequens, præsertim cum dolor vehemens est; si dolor
fit

fit mitior, plenus, et mollis. Difficultas spirandi varia quoque est in diversis ægrotis; in quibusdam respiratio parum impeditur, in aliis æger rime et magno cum dolore, præsertim in inspirando, perficitur. In latus affectum decumbendo hæc difficultas plerumque augetur, aliquando autem in alterum; nunc æger supinus, nunc erectus, facilius respirat, sed etiam tum magno cum labore, humerisque ad cavum thoracis ampliandum sublati.

Nec dolor semper eandem sedem occupat; nunc in dorso inter humeros, nunc in superiore vel inferiore parte laterum, nunc sub sterno sentitur; sed spatium inter quintam septimamque costam, pars est corporis maxime obnoxia. Quod quidam dixerunt, dextrum latus sæpius quam finistrum dolere, haud satis observatione fultum videtur. Tussis initio plerumque sicca; sed cum morbus invaluit, succedit *expectoratio*, et materia ejecta colorem et spissitatem variam induit; primo tenuis, paulatim crassior evadit, sæpe sanguine tincta, interdum

interdum etiam ex puro sanguine constat. Noster RUTHERFORD dicit, inflammationem pulmonis nunquam sine expectoratione abire, ejusque subitam suppressionem fere semper mortem inducere.

Status quoque primarum viarum diversus est, solutâ nunc, nunc adstrictâ alvo ægrum cruciante; necnon urina, morbo procedente, speciem suam exuit; primò limpida, sub finem valde colorata, et sedimentum lateritium deponens.

In Pneumonia, velut in cæteris morbis inflammatoriis ubi systema vasorum multum excitatur, lymphæque coagulans attenuatur, hæc lymphæ minus ad coagulandum proclivis est; rubris particulis plus temporis est ad subsidendum: itaque cum sanguis missus quiescere finitur, lympham globulis rubris liberatam cernere est, in superficie crassamenti coagulatam, et specie coriaceâ albâ indutam. Sin autem
sanguis

sanguis usque ad coagulationem agitetur, lymphæ a rubris particulis non segregatur, nec ulla superficies coriacea invenitur. Hæc sunt signa quæ plerumque morbum comitantur, in pejus mox evasura, nisi malo ars medica feliciter obstat.

Morbo enim progrediente, respiratio multo fit difficilior, tussis vehementius instat, et æger, contra eam summis viribus nitens, sentit dolorem auctum, qui ab altero ad alterum latus aliquando transit, vel ita ut æque in utrumque latus vim exerceat; inquietudo et perturbatio insolita supervenit; vigilia perpetua ægrum exagitat; ac si somnum breviorē forsitan capiat, somniis terrificis potius perturbatur, quam sopore blando lenitur. Signa febrilia ingravescent, pulsus fit frequentior et parum regularis; vasa oculorum non modo turgida, verum etiam plura, quam corpore sano, apparent; facies inflata, vel etiam tumefacta; sequitur virium prostratio, cum alvo nimis solutâ, et dejectionibus

DISSERTATIO MEDICA,

bus crebris ac liquidissimis; labia et gingivæ livescunt; pulsus adeo debilis, ut digito vel minime depresso penitus evanescat; sudores viscidī caput, cervicem, denique totum corpus irrigant. Delirium, coma, subsultus tendinum, cum excreatione suppressā, superveniunt, et tandem, pulmone munere fungi recusante, dolor ægroti morte sublevatur.

DE TERMINATIONIBUS PNEUMONIÆ.

Præter tres terminationes inflammationi cujusque generis communes, resolutionem, suppurationem, et gangrænam, una est, morbo de quo agimus propria, et, cum exitus funestus est, longe creberrima, effusio nempe sanguinis in cellulas pulmonis, brevi circuitum sanguinis per hoc viscus prohibitura. Signa quæ hanc effusionem enunciant sunt, virium subita et insignis prostratio, faciei livor, cessatio doloris improvise et universa, sputum suppressum, respiratio
admodum

admodum difficilis, et sensus oppressiois vix tolerandus. Eodem tempore quo sanguis in pulmonis vesiculas funditur, fit quoque effusio feri, cujus magna pars ex lymphâ coagulabili constat, e tota pleuræ superficie: aliquando in dissectione frustra materiæ coagulatae costis adhærentia, aut in liquore natantia, inveniuntur. Similis effusio interdum in bronchiis occurrit; sæpe pulmo colorem rubrum nigrescentem et hepatis instar præbet, texturam autem densiorem, aquam imam petentem.

Veruntamen, si remedia idonea mature fuerint applicata, terminatio raro est adeo injucunda, et resolutio, finis omnium maxime optandus, induci potest; ad quod perficiendum, omnia remedia initio morbi dirigere oportet. Hujus terminationis præcursor, vel potius comes, est quædam e corpore excretio, quæ maxime efficax est, cum densa materies, alba aut subflava, sanguine tincta, sine tussi violenta expectoratur. Huic eventui fausto plerumque con-

B

sociatur

fociatur sudor copiosus totumque corpus irrigans, cum signorum febrilium diminutione: Sanguinis quoque e naribus venisve hæmorrhoidalibus effusio, larga urinæ sedimentum deponentis emissio, et materiæ biliosæ per alvum depositio, finem morbo, sed rarissimè, imposuisse dicuntur.

Spatium temporis quo duret Pneumonia, magna ex parte, a ratione morbi pellendi et vi signorum pendeat; quæ si, quanquam vitæ minentur, resolvi tamen possunt, resolutio plerumque fit ante septimum diem; sin minus gravior, multo serius. Si tamen morbus usque ad decimum quartum vel decimum sextum diem, sine remissione producat, vix dubium est quin suppuratio adsit; quamvis non desint exempla, ubi morbus longe diutius permanfit, et tandem resolutione finitus. Cum autem tussis sicca, et tremores frigidi, et spirandi difficultas maneant vel augeantur, pulsusque fiat debiliior, permagnum est periculum suppurationis;

fi

si his signis accedant etiam doloris remissio cum sensu ponderis supra thoracem, inquietudo in decubitu, pulsus celeritas aucta, et exacerbationes nocturnæ, suppurationem revera formatam esse, non amplius dubitandi locus est.

Pneumonia in gangrænam rarissime abit. Si forte aliquando abeat, cognoscitur, secundum Rotheram, "by a purulent spitting streaked
" with blood, of a deep colour, or with a
" blackish matter; by a fetid breath, a
" rattling in the throat, a dejected countenance, dim eye, a languid quick pulse; by
" the blood when drawn from a vein being
" void of the inflammatory crust, fetid green
" stools in abundance, and by urine of a
" bright flame colour, depositing a sediment
" of a scaly appearance*."

Quum morbus non tam gravis quam diuturnus exstiterit, et vires ægroti multum defecerint,

B 2

rint,

* Rotheram's Notes to Cullen's First Lines.

rint, nonnunquam in hydrothoracem abit, quod scire licet a dolore minuto, eâdem, quæ antea urgebat, spirandi difficultate, multum in ascensu auctâ, inquietudine in statu supino, repentinis in somno subsultibus, et sensu cujusdam rei in thorace fluctuantis.

Quanquam hæc sint signa hydrothoracem indicantia, in casu tamen nostri MONRO curæ credito, quemque ipse in amico meo miserissimum vidi, etsi, manum ad latus applicando, concussio humoris facile sentiri, et sonitus procul audiri posset, tamen nec respiratio difficilis, nec subiti in somno subsultus, quæ signa pathognomica ducuntur, aderant. In hoc ægro, tamen, aqua minime per totum thoracis cavum fluitabat, sed inter quartam quintamque costam finistri lateris tantum sentiebatur, ideoque in sacco contineri visa est.

Si unquam, quod dubium est, in schirrum pneumonia abeat, veri simillimum est, tubercula

cula prius non abfuisse, quæ ab hoc morbo nihil nisi magnitudinis incrementum acceperunt.

DIAGNOSIS.

Si definitio hujus morbi sit justa, non opus erit de DIAGNOSI multa dicere; definire enim quid est, nisi signa cuique morbo propria in unum conferre, quæ eum morbum ab omni alio fecernere valeant? Minime quidem difficile videtur Pneumoniam inter omnes dignoscere, demptâ peripneumoniâ nothâ. Noster GREGORY, in prælectionibus suis, verbis hujusmodi utitur: Cum tussim gravem cruciantemque comitatur magna, præsertim per inspirationem, difficultas spirandi, hic morbus tam facile cognoscitur quam ophthalmia aut cynanche tonsillaris. Sed quoniam non est semper adeo facilis notu, morbos memorabimus, inter quos et pneumoniam similitudo quædam interesse

teresse putatur, nempe *peripneumoniam notham*, *hepatitidem*, *rheumatismum*, et *carditidem*.

Peripneumonia notha, secundum quosdam medicos celeberrimos, quorum principes sunt Doctores GREGORY et CULLEN, gradu tantum, non genere, a pneumonia differt. In illâ signa febrilia sunt minus graviora; oppressionis et ponderis, magis quam doloris, sensus in thorace; non, nisi ætate proventus, invadit, habitu pituitoso præditos, et diuturnâ liquorum ardentium ingurgitatione debilitatos, dum, contrâ, pneumonia validis viribus et sanguine multo gaudentes aggreditur.

Ab *hepatitide* multo etiam facilius dignoscitur, nec, nisi magnâ incuriâ, in hac diagnosi falli possumus. In *hepatitide*, pars affecta sæpe tumescit, nec eadem est ac in pneumonia; dextrum latus semper et solum dolet; dolor decubitu in latus sinistrum, vel partem premendo,

mendo, multum augetur, et ad summum dextri humeri claviculamque ascendit, tussi siccâ simul comitante. In hepatitide, febris, saltem in hac terra, lenior est; accedunt etiam vomitus singultusque, et cutis faciem subflavam aliquando induit, quæ *diagnosin* etiam faciliorem præbet.

Diagnosin pneumoniæ et *rheumatismi* musculorum intercostales afficientis, paullo obscurior est; quanquam, animum diligenter advertendo, multa signa in hoc morbo deesse reperiemus, quæ in illo principem locum obtinent, qualia sunt, magna spirandi difficultas, tussis angens; signa quoque pyrexiaë plerumque mitiora existunt.

Carditis et pneumonia multa habent signa utrisque communia, ut tussim, *dyspnœam*, et molestiam; nec inter hos morbos facile est discrimen statuere. Sed, feliciter, nullam injuriam ægro inferemus, etiam si in hac diagnosi fallamur, cum eadem medendi ratio in utroque valeat.

valeat. Signa quæ vulgo diagnostica habentur sunt palpitatio et syncope, itemque pulsus parum regularis, qui carditidem comitatur, sed qui in ultimo pneumoniæ gradu etiam inventus est.

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Omnis ætas et corporis conditio non æque huic morbo obnoxia sunt, nec omnibus anni tempestatibus pari passu grassatur, nisi subitæ vices cœli a calore fiant, ad frigus, quæ omni tempore, eum inducere possunt. Quo fit, ut in vere et autumno latissime vagetur. Quidam sententiam huic oppositam defendunt; subitis cœli mutationibus induci concedunt, non autem a calore ad frigus, sed vice versâ; frigus esse prædisponentem, et calorem excitantem causam arbitrantur. Morbi impetus homines fibrâ tensâ et rigidiori, ac temperamento sanguineo, potissimum vexat; unde fit ut
rusticos

rusticos et agricolas sæpissime pro victimis deligat. Homines sæpius quam sæminas aggreditur, non modo quia fibræ rigidiores illi habent, sed etiam quia causis excitantibus magis sunt obnoxii. Has autem cum invaserit, multo plus periculi est; ut enim harum irritabilitas major, ita signa inflammationis concitiora esse minantur, et ut debilitas quoque major est, ita effusio magis timenda. Nulli ætati proprius est, quanquam in eos maxime incidit, qui inter quadragesimum et sexagesimum annum ætatem agunt. Mala thoracis conformatio, quæ transitui sanguinis per pulmonem obstat, et ita congestionibus omnibusque malis ab ea orientibus obnoxios reddit, ad hunc causarum ordinem etiam referri potest. Sed omnium maxime efficax, est mira ista ad morbum proclivitas, in iis qui malo jam laborarunt. Dr Rush Philadelphienfis se alterum vicies quater, alterum vicies sexies hoc morbo correptum vidisse narrat.

C

CAUSÆ

CAUSÆ EXCITANTES

In duo genera dividi possunt: aliæ enim in pulmonem ipsum agunt, aliæ totum afficiunt corpus. Generi priori referendæ sunt omnes organorum respirationis nimiae contentiones, velut in vociferando, aut canendo vel voce vel tibia, aliove instrumento inflando; omnes etiam vapores noxii, acres præsertim five edaces, quales ab arsenico, sulphure, vel acido marino exhalantur; omnes quoque impuri status aeris, five ex admistione, seu ex principii vitalis redundantia oriantur.

Secundo generi omnes thoraci illatas injurias referimus; sed usu compertum est, multo frequentiore causam esse frigus, præsertim cum, humore conjunctum, corpori calenti applicatur. Unde fit ut cutis exhalatio impediatur, obstrictis vasis extremis, et spiraculis cutis frigore

gore oclusis. Liquores frigidi in ventriculū recepti, podagræ, rheumatismi, et hepatidis translationes, hunc morbum excitare putantur, et catarrhus rubeolæque sæpe in pneumoniam gradatim labuntur.

RATIO SYMPTOMATUM.

Omnia indicia quæ in pneumonia occurrunt, nihil opus est nunc enumerare; ea tantum quæ universa sunt, et quæ morbum certissime notant, perstringam.

Ex causis excitantibus longe creberrimam esse frigus supra diximus, quod materiæ perspirabilis exitum subito prohibet, et in corpus redire cogens pyrexiam facit.

Spiritus difficultas ex duabus causis oriri videtur, congestione scilicet, et dolore. Dolor hunc morbum semper comitatur, et per ple-

nam inspirationem augetur, unde respiratio debilis et ardua; et hoc modo agere videtur sanguinis in pulmone congestio, quod aeris liberum cursum per ipsum impedit, quod crebrioribus respirandi conatibus pulmo rependere molitur.

Tussis ab iisdem causis oritur quæ respirationem impediunt, præcipue a congestu, qui membranam mucosam bronchiorum adeo irritat, ut tussis excitetur. Cum relaxatio supervenit, tussis humida fit, et insolita secretio muci acris occurrit.

Sputa sanguine tincta, vel ex minimis vasis nimia actione ruptis, oriuntur, vel quia adeo relaxantur, ut globulos rubros per ora effugere finant.

Dolor acutus auctæ actioni vasa sanguifera distendenti referatur necesse est; in latus affectum decubitus nonnunquam facilius, in alterum

terum vero difficilis, ab adhæſione pulmonis et pleuræ pendere videtur.

Rubor faciei et oculorum, partim reditui sanguinis impedito, quem vena cava superior reducit, partim vi circuitus ipsius auctæ, tribendus est.

Color lividus faciei et gingivarum ex hoc oritur, quod sanguis in pulmone non accipit quod plerique nunc conceſſerunt eſſe OXYGENIUM, quodque neceſſarium eſt colorem rubrum inducere, vel ſanguinem venoſum in arterioſum mutare : “ Hæ mutationes chemicæ
“ ſanguinis in pulmone maxime pendere videntur a puro aëre, (qui exigua tantum pars eſt
“ communis aëris quem ſpirare ſolemus), in
“ ſanguinem quodammodo accepto, et probe
“ cum eo permixto *.” Quo minus hanc mutationem ſalutiferam ſanguis ſubeat, congeſtio prohibet, necnon effuſio in pulmonis veſiculas, quæ liberum aeris aditum ad omnes partes effuſione affectas impedit.

PROG-

* Conſpect. Med. Theor.

PROGNOSIS.

Quum pulmo ita fit tenuis ac delicatus, et munere adeo ad vitam necessario fungatur, ut appelletur *vitale*, manifestum est, minimam a statu sano aberrationem periculum haud parvum minari: *prognosis* ergo, nisi in casibus admodum levibus, semper debet esse cauta.

A rebus sequentibus perpenſis præcipue deducenda est: *1mo*, A statu febris generalis; *2do*, A respiracione; *3tio*, A tussi. Tempus quo duret morbus attentionem quoque meretur; nam quo diuturnior, eo periculosior est, vitæ viribus pedetentim confectis, et corpore contra impetum tam gravis morbi non amplius valente. Quinetiam effusio in pulmonem a debilitate magis est timenda. Dolor ab altero latere ad alterum errans, spirandi tanta difficultas, ut vix, ac ne vix quidem, nisi corpore erecto,

erecto, et tum multo cum labore, spiretur, delirium, tumor et livor faciei, in quibusdam partibus sudores, pulsus parum regularis, et alvus solutissima, signa sunt maxime injucunda; cumque morbus huc usque processerit, exitum funestum depellere fere semper frustra conabimur. Contra tamen, si febris sit mediocris, spiritus non admodum difficilis; si dolore minuto inspiretur, et tussim minus violentam libera ac larga materiae albæ spissæque expectoratio comitetur; si æger in utrumque latus decumbere possit, felix faustaque sit nostra prognosis. Erysipelas in quâdam parte externâ corporis cum remissione signorum, si non cito evanescat, augurium felix habetur.

RATIO MEDENDI.

Nullus morbus est qui opem præsentio-
rem postulat, et in quem remedia, rite et mature
adhibita, majus beneficium conferunt, quam
pneumonia; nisi quidem rationem infra memo-
randam

randam tempestive sequamur, morbus plerumque, effusioni suffocationem inducente, ad finem infaustum celeriter contendit. Quæ cum ita sint, pro virili parte contra progressum mali nitendum est, et ita ut resolutionem promoveamus, eodemque modo hic agere oportet quo in aliis inflammationis generibus utimur, ratione tamen ad violentiam signorum usumque partium affectarum, habitâ.

Cum primum morbus appareat, causæ excitantes, si potest fieri, sunt amovendæ; et ratio consequendi hujus medico prudenti, prout res postulent, sese protinus offeret. Res acres quam longissime absint; si non possunt vitari, ad ea fugiendum, quæ vim noxiam corrigere valeant.

Duo sunt, quibus toto animo incumbere oportet:

1mo, Ut actionem auctam systematis universi, ideoque partis affectæ, minuamus;

2do,

2do, Ut excreationi faveamus.

His rebus feliciter effectis, ut robur systemati restituamus, nitendum est.

Præterea, molesta signa sunt levanda, quorum sunt quæ morbum non parum graviozem reddunt.

Ad primam harum rerum consequendam, regimen antiphlogisticum diligentissime servandum est, etiamsi signa adeo sint mitia, ut tantâ præscriptionis severitate minime digna appareant. Inter remedia resolutioni promovendæ idonea, princeps est sanguinis missio, remedium nunquam in principio prætermittendum; apud omnes enim medicos constat, nihil magis ad minuendam actionem vasorum conferre, quam depletionem, nec hanc aliter tam certe et celeriter quam sanguine detrahendo fieri posse. Itaque, cum primum morbus appareat, ad sanguinis missionem fugiendum; et sanguinem quam celerrime, ideoque non parvo

D

foramine,

foramine, detrahere oportet. Quo enim magis subita, eo utilior est sanguinis missio; quoniam compertum habetur, uncias decem subito detractas plus commodi afferre, quam multo plures ex ore parvo manantes. Quantum sit subducendum cognoscere licet ex signorum violentiâ, viribus ægri, duratione morbi, et effecto priorum, si quæ fuerint, missionum, de quo judicare possumus a respiratione facili reddita, pulsuque minus frequenti, et, si antea contractus fuit, nunc pleno ac firmo. Beneficium mittendi sanguinis plerumque statim sentitur.

Nonnunquam dolor illico levatur, quinque tantum aut sex unciis detractis, et æger qui, ante sanguinem missum, verbum eloqui nequibat, felicem status sui mutationem prius enunciare potest, quam poculum parvum sanguinis sit detractum. Raro autem fit, ut æger prima detractiōe multum sublevetur; itaque, nisi in pauculis horis se ostendit remissio, iterum, sed minus quam antea copiose, sanguis mittatur.

tur. Ter, quater, vel etiam sæpius detractiōem repetere par est; raro autem, si prima et secunda recte sint factæ. Sed prudentis medici est, ut res postulat, decernere, quantus et quam sæpe sanguis sit detrahendus.

Minime vero venæsectioni soli medelam morbi credere debemus; nam etsi impune repeti possit, quamdiu pulsus firmus, neque facile compressus, nec facies languore ac pallore cooperta est; tamen, cum morbus diu urserit, et vires miseri multum defecerint; cum vultus sit languidus pallidusque, et labia liveant, detractio sanguinis non modo periculosa, verum etiam funesta evadere potest.

Superficies coriacea concreti sanguinis non suadet nobis detractiōem repetendam; nam non desunt exempla ægrorum qui sanguinis missione mortui sunt, quanquam superficies coriacea usque ad extremum vitæ se ostenderit.

Cum detractio tam sæpe iterata fuit, ut febrem generalem lenierit, æger multum *epispasticis* sublevabitur : ante hoc tempus, nihil proderunt, quippe quæ auctam actionem partium affectarum minuere non valent. Plurima quoque de injuria quam in principio morbi, priusquam sanguis sit sæpius missus, inferunt, apud auctores inveniuntur. Sed de beneficio tempestivi epispasticorum usus inter plerosque convenit ; et tali modo agere videntur :

1mo, Actionem partis potissimum affectæ minuunt, et in partibus vicinis augent.

2do, Excretionem gignunt, atque ita impedimentum sanguini circumeunti adimentia, ad partem cui applicantur sanguinis fluxum augent.

Postremo, expectorationem fere statim promoyent. Ut epispasticum parti dolenti applicetur plerumque præcipitur, quanquam fertur
beneficium

beneficium afferre, in quacunque parte corporis adhibeatur.

In hoc morbo *diaphoretica* quoque utilissima sunt reperta. Si fluidorum cursus ad cutem reprimatur, ad pulmonem augetur. Hujus medicamentorum generis utilitas ex hoc pendere videtur, quod fluida a pulmone ad cutem vertant, atque ita congestionem in visceribus prohibeant; eum quoque statum vasorum extremorum submovent, qui circuitui naturali in superficie corporis obstat. Diaphoretica stimulantia vitanda sunt; nullis melius creditur quam salibus neutris refrigerantibus, præsertim cum basim habent ammoniam; nec frustra his adjiciuntur parvæ doses medicamenti cujusdam ex antimonio parati.

Diluentia etiam, et imprimis subacida, parce sumpta, et crebrò iterata, opem in medendo præbebunt; sitim, quæ valde irritat et vexat, leniunt,

leniunt, excreationi favent, fauces abstergent, et ad mucum ejiciendum idoneas reddunt.

Cathartica in hoc, velut in omni alio morbo sanguinis missionem postulante, sunt utilia: administranda sunt ita ut alvum modice solutam fervent. Hujusmodi multa et varia sunt genera; quorum drastica rejicienda, et salina, qualia sunt soda vitriolata, crysalli tartari, manna, &c. anteponenda. Enemata quoque adhibere licet, et a quibusdam in principio morbi præ aliis feruntur: systema minus irritare videntur, nec immerito principem locum sibi vindicant.

Cum signa minantia conatibus nostris cesserint, *expectoratio* promoveatur inhalando aquæ calidæ vaporem, aceto, si videtur, permistæ. Eodem consilio balneum calidum maxime laudatum est, cum ad gradum nonagesimum sextum Fahr. pervenerit; et magno cum beneficio, saltem apud exteras gentes, adhibitum fuisse

fuisse fertur. Remedium videtur attentione medici dignissimum, quippe quod irritationem sedat generalem, exscreationem et diaphoresin promovet. Opium, quanquam initio morbi minime sumendum, tamen cum omnia signa inflammatoria mitescunt, at tussis, dolorem ciens, somnum fugans, adhuc manet, remedium invenietur admodum efficax; tussim lenit, soporem inducit, expectorationem promovere fertur, cui melius favebit, si una cum scilla exhibeatur.

Rebus ita ad felicem exitum perductis, denique ut vires corpori restituantur, ad pristinum victum paulatim redeundum est, ne cibi nimium ingerendo, vires ventriculi opprimantur, qui una cum reliquo corpore debilior est, quam ut munere strenue fungatur.

Cibus fit non modo exiguus, verum etiam alimentarius, digestuque facilis, quale est jusculum bovinum aut vervecinum, et panis coctus;

coctus ; caro quoque ipsa concedatur, sed pauxillum, et juvenum animalium ; nam horum fibræ multo sunt teneriores, partemque alimentariam vi digerenti facilius tradunt.

Temperatus etiam vini usus ad sanitatem restituendam confert : systema roborat, vim vaporum, ideoque in fluida inclusa actionem, auget, atque ita eam partem victus, quæ in sanguinem solum agit, citius efficacem reddit. Ad hoc cortex Peruvianus, eodem, quo vinum, modo agens, conferet, et hæc duo, sub forma infusionis, conjuncta exhibere licet, si ventriculus perferre queat ; sin minus, sub forma decoctionis ; quanquam prior ratio longe optima habetur.

Æger quoque, ut pristinam valetudinem recuperet, sese sub dio, quantum vires patiantur, exercere debet, simulque, ne usque ad fatigationem producat, cavere.

Balneum

Balneum frigidum, quanquam optimum sit tonicum, non prius intrandum est, quam ægroti vires partim sint redditæ, et signa omnia pulmonalia remota.

Tractatione hujusmodi prudente, cito animus vigorque ægro accedent, et, ad pristinam valetudinem se indies appropinquantem sentiens, gaudebit.

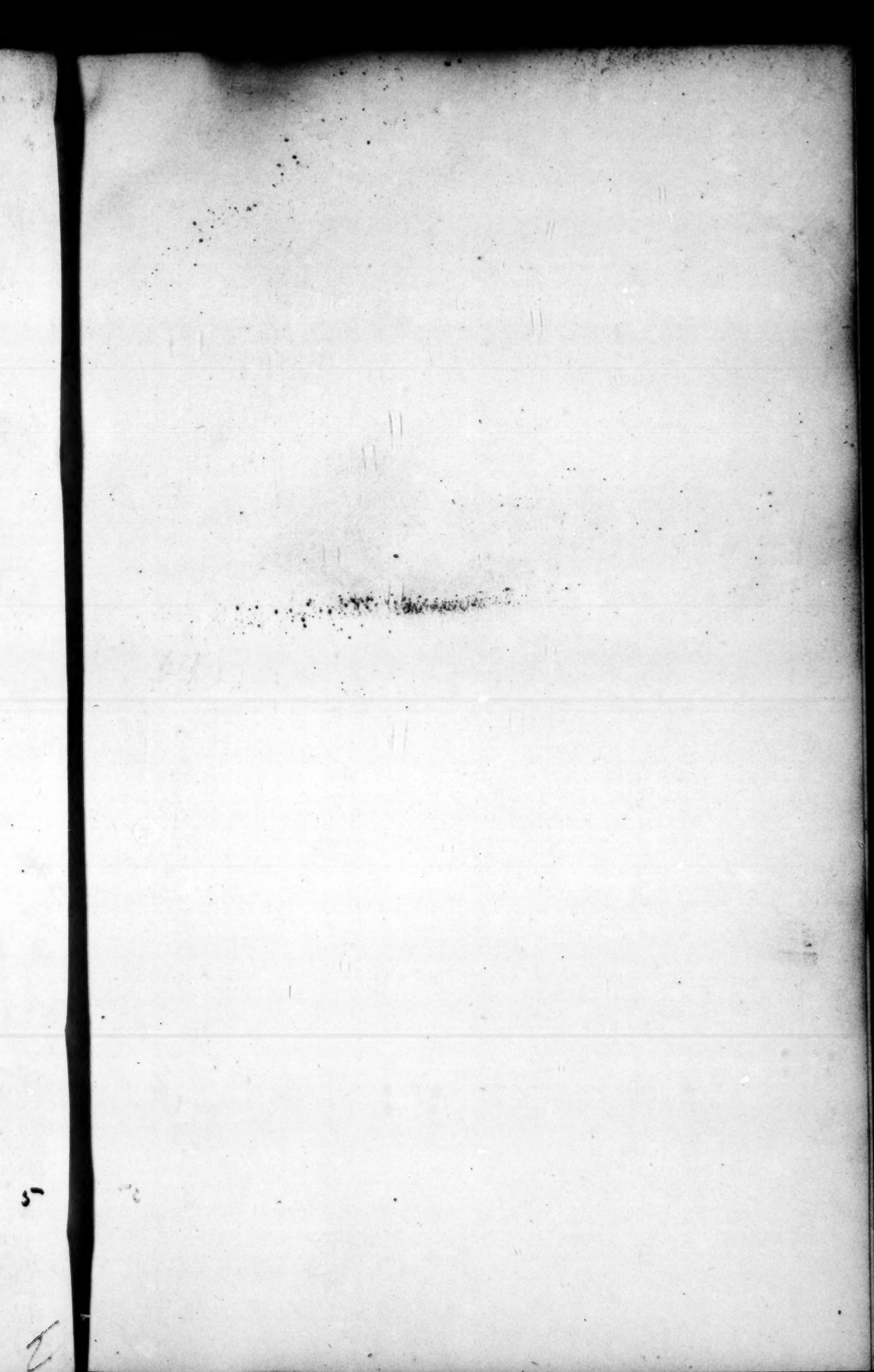
EXCUDERAT GULIELMUS CREECH,
ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

18 JA 53

ERRATA.

- P. 2. l. 22. *pro* citur, *lege* pulmo,
P. 24. l. 2. *pro* effusioni, *lege* effusione
P. 26. l. 20. *pro* ostendit, *lege* ostendat

LIBRARY
of the
University of
California
at Berkeley

5

2